

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Naturskyddsenheten
Sanna Persson
010 - 224 10 00 (vxl)
skane@lansstyrelsen.se

Enligt sändlista

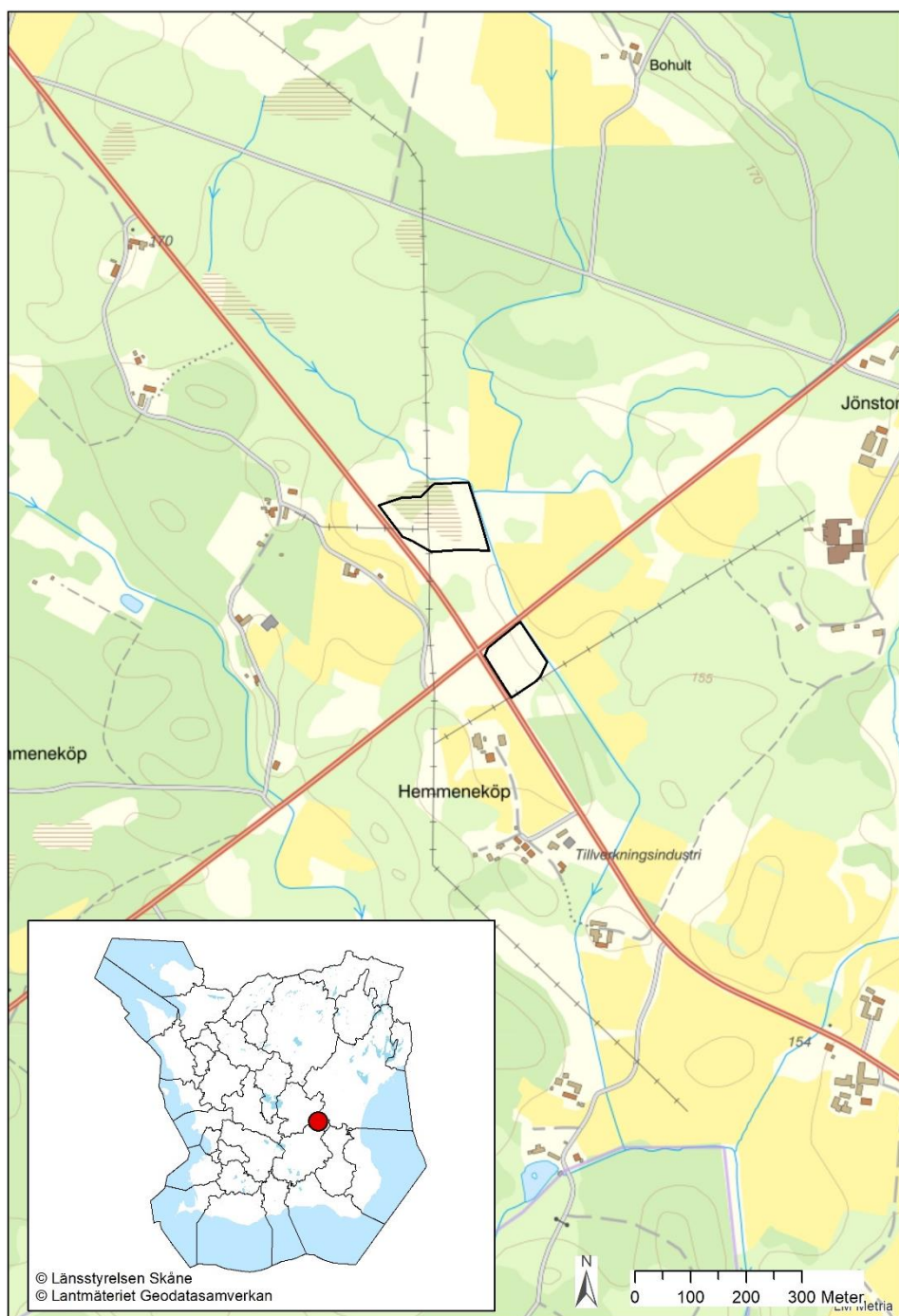
Bildande av biotopskyddsområde på del av fastigheten Hemmeneköp 1:57 i Hörby kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 11 § miljöbalken (1998:808) och 7 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (FOM) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som biotopskyddsområde. Biotopen som ska skyddas utgörs av rikkärr.

Länsstyrelsen Skåne är förvaltare av biotopskyddsområdet.

Enligt 7 kap. 11 § miljöbalken (MB) gäller beslutet omedelbart även om det överklagas.

Uppgifter om biotopskyddsområdet

Namn	Hemmeneköps rikkärr
Kommun	Hörby
Natura 2000-ID	-
Fastighet	Hemmeneköp 1:57 (del av)
Markägarkategori	Enskild
Läge	Ca 3 km sydost om Önnköping
Centralpunkt	E: 431265 N: 6180934 (SWEREF99 TM) E: 431402 N: 6180679 (SWEREF99 TM)
Areal	Ca 2,5 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen
Gemensamhetsanläggningar	Dikningsföretag Nr 1 Hemmeneköp och nr 2 Trulshärad

Syftet och skötsel

Biotopskyddet av området syftar till att långsiktigt bevara och utveckla den värdefulla naturmiljön som rikkärren utgör och att skydda och bevara deras skyddsvärda arter.

Länsstyrelsen är förvaltare av biotopskyddsområdet och har det övergripande ansvaret för skötseln. Länsstyrelsen äger rätt att lägga ut eventuella skötselåtgärder på annan part.

Markägarna eller eventuell arrendator äger rätt att själva hävda området med bete eller slåtter och erhålla miljöersättningar för detta, dock kan Länsstyrelsen ej hållas ansvarig för att området klarar en eventuell miljöersättningskontroll. Nuvarande miljöersättningsregler innebär att den som uppbär miljöersättning är den som ska sköta området. Detta för att dubbelfinansiering ej ska uppstå.

Skötseln syftar till att hålla rikkärren öppna och hävdade. Kärren ska årligen hävdas med bete, alternativt med slåtter där det slagna materialet avlägsnas inom sju dagar, så att igenväxning motverkas. Slåtter ska fördelaktigt ske augusti-september. Fårbete får inte förekomma. Stödutfodring får inte ske i betesfällor som rikkärren förekommer i. Buskar och träd som växer in i kärren ska kontinuerligt hållas efter så att igenväxning motverkas. Bränning får endast förekomma i restaureringssyfte. Om stora trampskador uppstår, bör kärren inte ha beteshävd vintertid. Fagning i samband med slåtter bör ske om behov uppstår. Enstaka videbuskar ska sparas. Björkarna i det nordvästra kärret ska avverkas, enstaka exemplar får sparas.

Alla avverkade träd tillfaller markägarna och ska läggas på överenskommen plats utanför biotopskyddsområdet.

Beskrivning

Rikkärren i Hemmeneköp utgörs av värdefulla extremrikkärr (kalkkärr). Rikkärren ligger i ett småskaligt odlingslandskap på Linderödsåsen, där rikkärr idag är ovanliga. Rikkärren består av en större yta som ligger nordväst om vägkorsningen i byn och en mindre yta som ligger strax öster om korsningen.

I laga skifteshandlingarna över Hemmeneköp från år 1833 benämns kärrytan i nordväst för Rörängsmåset. Området hävdades vid tiden för laga skiftet som ängsmark. På Häradskartan från år 1916 är kärrområdet markerat som sidvallsäng. Därmed har området sannolikt hävdats som slåtteräng en bit in på 1900-talet. En flygbild från 1940-talet visar att området var ett öppet kärr. Kärret har varit igenvuxet med bl.a. videbuskar, björk, al och gran fram tills för cirka 20 år sedan. Även den sydöstra kärrytan hävdades vid tiden för laga skiftet som ängsmark och kallades då för Holmamåsen.

I samband med att området inventerades inom Ängs- och betesmarksinventeringen kontaktades markägaren och arrendatorn eftersom rikkärren höll på att växa igen med lövsly. Restaureringsröjning utfördes under år 2004 och rikkärren har därefter röjts från igenväxningsvegetation i omgångar.

Båda kärren är rika på kärlväxter, som t.ex. småvänderot (VU), majviva (NT), majnycklar (NT), ängsvädd, näbbstarr, smörbollar, slåtterblomma och tätört. Vid en inventering av mossor år 2016 påträffades späd skorpionmossa, korvskorpionmossa, guldspärrmossa, sumpspärrmossa, kärrskedmossa och myrbryum. Även ett flertal snäckor hittades vid en inventering år 2007, bl.a. kalkkärrsgrynsnäckan (NT) som är upptagen i EU:s art- och habitatdirektiv, men även arter som tandsnäcka (NT) och strimgrynsnäcka.

Nordvästra ytan. Foto: Anette Persson.

Majviva. Foto: Sanna Persson.

Skäl för beslut

Enligt 7 kap. 11 § MB kan mindre mark- eller vattenområden som utgör livsmiljö för hotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda förklaras som biotopskyddsområde. Av 7 § FOM framgår att Länsstyrelsen får ta beslut om

sådana områden som inte omfattas av bestämmelserna i skogsvårdslagen, vilka anges i bilaga 3 till FOM. Rik- och kalkkärr i jordbruksmark är ett av de skyddsvärda mark- och vattenområden som avses.

Enligt 7 kap. 11 § MB får man inom ett biotopskyddsområde inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Exempel på åtgärder som kan skada naturmiljön är exploatering, dikning, markarbeten, uppodling, utlägg av tillskottsfoder, användning av bekämpnings- eller gödningsmedel, tippning eller skogsplantering. Om det finns särskilda skäl, kan dispens från förbudet ges av länsstyrelsen.

Vidare får enligt 7 kap. 11 § MB de åtgärder som behövs för att vårda ett biotopskyddsområde vidtas av länsstyrelsen. Innan en åtgärd vidtas ska den som äger eller har särskild rätt till området underrättas särskilt.

Slutligen ska enligt 7 kap. 11 § MB ett beslut om biotopskyddsområde gälla omedelbart även om det överklagas.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen anser det vara motiverat att skydda området genom ett särskilt beslut om biotopskyddsområde. Rikkärren hyser mycket höga biologiska värden, vilket motiverar skydd mot verksamheter och åtgärder som kan skada det. Området har behov av en kontinuerlig skötsel för att kunna bevaras.

Hemmeneköps rikkärr har angivits som skyddsvärda ur naturvårdssynpunkt avseende regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Inventering inom Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr:** Området är upptaget som ett naturvärdeklass 1-område (mycket höga naturvärden). Nr 39 Hemmeneköp.
- **Rödlistade arter:** Artdatabanken har (2020) klassat småvänderot (VU), majviva (NT), majnycklar (NT), kalkkärrsgrynsnäcka (NT) och tandsnäcka (NT) som rödlistade.
- **Grön infrastruktur:** Området ligger ca 4 km från rikkärret i Vallarum och ca 3 km från Järstorpskärr.
- **Ängs- och betesmarksinventeringen:** Området är upptaget inom ängs- och betesmarksinventeringen.

Skyddet är även ett led i att uppnå miljömålen "Ett rikt odlingslandskap", "Ett rikt växt- och djurliv" och "Myllrande våtmarker".

Skyddet kommer att bidra till att utveckla en fungerande grön infrastruktur i landskapet och ligger inom en värdetrakt för gräsmark.

Länsstyrelsen finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett biotopskyddsområde av rikkärren på fastigheten Hemmeneköp 1:57, Hörby kommun.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Upplysningar

Även andra lagar, förordningar och föreskrifter gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt-, svamp- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap. 1 § miljöbalken. Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen ska visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den.
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng.
- 15 kap. 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning.
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Jakt eller ökad jakt på vildsvin bör övervägas om de börjar orsaka skada i biotopskyddsområdet.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett biotopskyddsområde i området.

Övrigt

Det biotopskyddade områdets gränser ska märkas ut enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Tillsyn över områdets skötsel och nyttjande utövas av Länsstyrelsen enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken.

Ärendets handläggning

Området ingår i åtgärdsprogrammet för bevarande av rikkärr och Länsstyrelsen har löpande haft kontakt med markägaren och arrendatorn gällande rikkärrens hävd. För att få en kontinuerlig skötsel och för att få ett långsiktigt skydd av området föreslog Länsstyrelsen att området skulle skyddas som biotopskyddsområde. Länsstyrelsen har i samråd med markägaren avgränsat området och överenskommelse om intrångsersättning har träffats.

Ärendet har remitterats. Inkomna yttranden redovisas i bilaga 2.

Förvaltning av biotopskyddsområdet

Förvaltning

Länsstyrelsen Skåne är förvaltare av biotopskyddsområdet och ska fortlöpande samråda med markägare, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Mark- och miljödomstolen, se bilaga 3.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Cecilia Backe, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Sanna Persson, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

Ola Melin

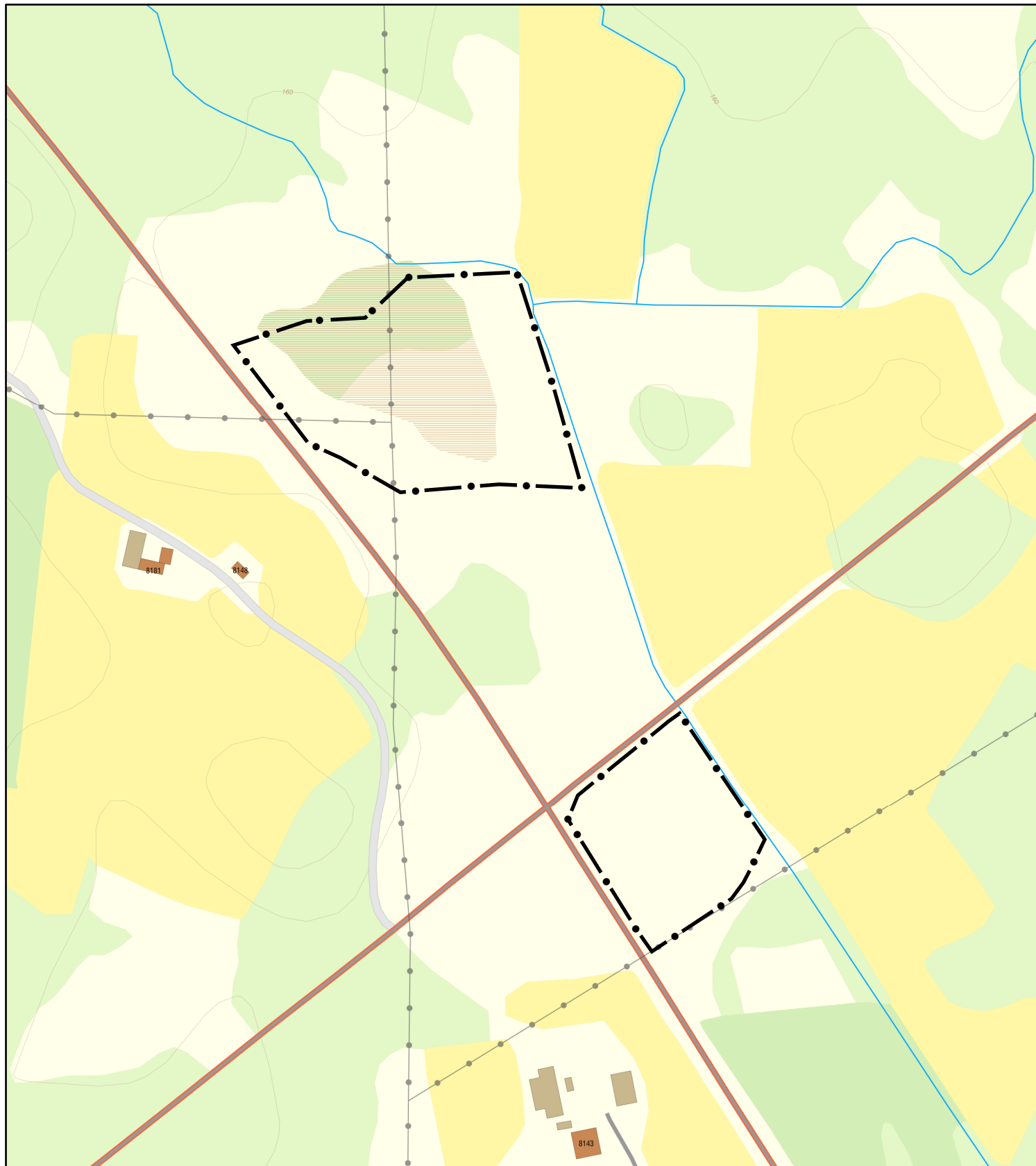
Sanna Persson

Bilagor

1. Karta med områdets avgränsning
2. Sammanställning av remissyttranden
3. Hur man överklagar
4. Sändlista (publiceras ej)

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1, Översiktskarta Biotopskyddsområdet Hemmeneköps rikkärr, Hörby kommun

Länsstyrelsen
Skåne

0 100 200 300 Meter

Illustrationskarta till beslut för
biotopskyddsområdet Hemmeneköps rikkärr
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 511-38095-2021

Biotopskyddsområdets gräns

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Yttrande och Länsstyrelsens svar

Yttrande från E.ON Energidistribution AB:

E.ON Energidistribution AB (E.ON) har tagit del av inkomna handlingar i ovan rubricerat ärende. Vi vill härmed meddela att E.ON har inga ledningar inom de föreslagna biotopskyddsområdena och har därmed inget att erinra.

Yttrande från Telia AB Sverige:

Skanova har inget att erinra mot förslaget.

Yttrande från Skogsstyrelsen:

Vi ser positivt på att naturvärdena i området skyddas långsiktigt och tillstyrker att biotopskyddsområdet bildas enligt presenterat underlag.

Yttrande från Försvarsmakten:

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

Yttrande från Trafikverket:

Trafikverket förutsätter att vägområdet inte innefattas av biotopskyddsområdets föreskrifter. Trafikverket förutsätter även att drift och underhåll av väg 1935 enligt normal standard kan genomföras utan att samråd krävs. Drift och underhåll för väg kan exempelvis innebära dikesrensning, siktröjning av träd, slätter av vägkanter, bekämpning av invasiva arter, halkbekämpning genom saltning och diverse beläggningsåtgärder.

Trafikverket har i övrigt inga synpunkter i ärendet.

Länsstyrelsens svar:

Biotopskyddsområdet ligger utanför vägområdet. Trafikverket kan fortsätta med underhåll utan att samråd med Länsstyrelsen krävs.

Yttrande från Hörby kommun:

Hörby kommun har inget att erinra angående förslag till bildande av biotopskyddsområdet Hemmeneköps rikkärr. Kommunen ser positivt på att det föreslagna området bevaras för framtiden och sköts på ett sätt som gynnar den värdefulla naturmiljön.

Kommunen noterar att området som berörs av den föreslagna åtgärden ingår i utpekade objekt "209. Rikkärr vid Hemmeneköps" i Hörby kommuns naturvårdsprogram, antagen 2021-11-29. Objektsbeskrivning bifogas.

Länsstyrelsens svar:

Länsstyrelsen ser positivt på att området ingår i det kommunala naturvårdsprogrammet och uppskattar den medföljande objektsbeskrivningen. Området tas upp i den pågående revideringen av den regionala naturvårdsplanen och ur ett regionalt perspektiv bedöms området ha naturvärdesklass 2.

Yttrande från Sveriges Geologiska Undersökning (SGU):

Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att yttra sig.

Yttrande från Lunds Botaniska Förening:

Lunds Botaniska Förening (LBF) har tagit del av remissförslaget angående bildandet av biotopskyddsområdet Hemmeneköps rikkärr. Föreningen ställer sig helt positiv till inrättandet av ett områdesskydd för rikkärret och har inget att erinra mot förslaget. Det är mycket bra att Länsstyrelsen, i samarbete med markägare och arrendator, agerar för att långsiktigt säkerställa bevarandet av artrika hävdade våtmarker som denna.

Den föreslagna skötseln med bete alternativt slåtter är adekvat för området och det övergripande syftet att motverka igenväxning. Föreningen utgår ifrån att tillräckliga resurser finns avsatta för upprätthållandet av skötseln.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Om du vill överklaga Länsstyrelsens beslut ska du skriva till Mark- och miljödomstolen. Överklagandet ska dock skickas till skane@lansstyrelsen.se eller Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 4 mars 2022**.

Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).